

VSTUPNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PROVÁZEJÍCÍCH UČITELŮ – OBLAST I.

MIROSLAV PROCHÁZKA / MILUŠE VÍTEČKOVÁ

MPROCH@PF.JCU.CZ

MVITECKOVA@PF.JCU.CZ

I. ZNALOST
PROFESNÍ
PŘÍPRAVY
NA FAKULTĚ



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU



Národní
plán
obnovy



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

I. CO BYLO DŘÍVE

Praxe z našeho pohledu:

Praxe v podstatě kumulované ve 4. – 5. ročníku, jen náslechové s podporou oborových didaktiků a pak souvislé s klíčovou podporou provázejících učitelů ve školách

System podfinancovaný – uzavírány DPP za hodinovou mzdu na hranici minimální mzdy

Přesto – v obtížných podmínkách se dařilo umisťovat I 200 studentů ročně do škol, kde se jim věnovalo přes 300 učitelů z praxe

I. CO BYLO DŘÍVE

Praxe z pohledu MŠMT

- Provázející učitelé nemají na reflexe dostatek času
- Provázející učitelé nejsou za práci se studenty adekvátně odměněni
- Provázející učitelé mají nepravidelný a jen občasný kontakt s

didaktiky z VŠ

- Provázející učitelé často nemají potřebné reflektivní a mentorské dovednosti, neznají kurikulum přípravy učitelů na fakultě

II. CO JE NYNÍ

Z pohledu PF

- Nové akreditace – praxe každý rok u všech programů a od I. ročníku
- Na praxe nastupuje okolo 3 000 studentů každý rok...
- Objem financí zůstal ale v podstatě stejný
- Přesto: studenti s praxemi ve startu studia velmi spokojeni, snažíme se je zapojovat i do nestandardních situací (doučování za covidu a práce s ukrajinskými žáky)
- Do výuky na fakultě se zapojuje víc učitelů i ředitelů
- Do praxí se začaly zapojovat i školy mimo ČB

II. CO JE NYNÍ

Z pohledu MŠMT

- Reflexe provázejících/fakultních učitelů se studenty **neprobíhají v dostatečné míře, anebo když probíhají, jsou krátké, případně povrchní (ne všude)**
- Nedostatečný prostor provázejících/fakultních učitelů pro práci se studenty učitelství se také odráží v **nedostatečném propojení praktické zkušenosti studenta s teoretickou výukou na fakultách**
- **38 % reprezentativního vzorku vysokoškolských studentů různých oborů a čerstvých absolventů, kteří by uvažovali o učitelství, je od studia odrazeno, jedním z nejčastějších důvodů je vnímaný nedostatek praxe při studiu (46 %)**
- Celých 40 % učitelů podle šetření TALIS (2018) se po studiu **necítí připraveno na výuku z hlediska didaktiky vyučovaných předmětů, podprůměrně si věří v řadě důležitých učitelských kompetencí, jako je motivace dětí, které nemají o učení zájem, vedení dětí ke kritickému myšlení...**

III.A CO POTOM?

Z pohledu PF – opět nové akreditace – tzv. profesní programy

Rysem posuzované kvality bude propojení s praxí při přípravě k profesnímu standardu studenta učitelství (tzv. kompetenční rámec)

Všechny fakulty na konci studia budou povinně ověřovat zpětnou vazbu od studentů, které kompetence se dařilo rozvíjet, předměty v nové akreditaci budou přísně směřovány ke kompetencím studentů...

Praxe budou výrazně navýšeny a orientovány na přímou pedagogickou činnost studentů

MŠ (144 hod. / z toho 72 přímá výuka), I. st. ZŠ (240 h. / 120h.), II. st. ZŠ/SŠ (312 h. / 156 h.)

Vzniknou „dlouhé nedělené programy pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a tzv. konsekutivní NMgr. programy učitelské, na které se bude moci hlásit jakýkoli bakalář...

Klinický rok (4. LS a 5. ZS / 3 – 4 dny ve škole, 1 – 2 dny na fakultě...)

Portfolio a praktické státní zkoušky...

III.A CO POTOM?

Z pohledu MŠMT (ad Strategie 2030+) – cituji:

- Chceme podpořit provázející učitele jako klíčové partnery vzdělavatelů budoucích učitelů z fakult, VOŠ i pedagogických SŠ. Pokusně ověřit a zavést systém, který provázejícím učitelům zajistí:
 - Posílené kompetence
 - Adekvátní odměnu
 - Uznání
 - Čas
- Tím chceme pomoci zvětšit prostor pro realizaci kvalitních pedagogických praxí na MŠ / ZŠ / SŠ.

JAKÉ JSOU TEDY PODLE MŠMT ÚKOLY PU?

Z pohledu MŠMT jde o **výkon specializační činnosti**

Zaveden měsíční příplatek, škola o něj žádá v září **na základě dohody s fakultou o praxích**

- **Povinnost:**
- Věnovat alespoň 60h za školní rok specializační činnosti, z toho alespoň 30h studentům učitelství nad rámec přímé výuky a alespoň 20h na své vzdělávání a na spolupráci s didaktiky.

JAKÉ JSOU TEDY PODLE MŠMT ÚKOLY PU?

A. Provázení studentů učitelství nad rámec výuky:

Společná příprava výuky se studenty učitelství nad rámec přímé výuky:

Společná reflexe výuky se studenty učitelství nad rámec přímé výuky:

Ostatní čas se studenty učitelství mimo přímou výuku (např. uvádění studenta do života školy):

B. Provázení studentů učitelství při výuce:

Student/i pozoroval/i výuku*

Student/i asistoval/i ve výuce*

Student/i vyučoval/i v tandemu (se mnou či s jiným studentem/učitelem)*

Student/i individuálně vyučoval/i*

C. Spolupráce s institucí připravující učitele/ky:

Účast na průběžném vzdělávání pro provázející učitele**

Práce na administrativě spojené s praxemi nebo na evaluaci/hodnocení studentů

Jiná forma spolupráce s institucí připravující učitele/ky kromě uvedených výše***

**** Celkem má provázející učitel/ka povinnost splnit 60 hodin nad rámec výuky za školní rok, z toho minimálně 30 hodin provázením studentů nad rámec výuky (činnosti A) a 20 hodin průběžným vzděláváním a spoluprací s didaktikou (činnosti C). Zbývajících 10 hodin může být vykonáno v kterékoliv činnosti v oblastech A nebo C.

Oblast B se nezapočítává do hodin práce provázejícího učitele, protože se jedná o hodiny realizované v rámci rozvrhu

v roli učitele/ky v práci s žáky; nejedná se tedy o hodiny, které se uskutečňují navíc kvůli spolupráci se studenty učitelství.

JAKÉ JSOU TEDY PODLE MŠMT ÚKOLY PU?

Aktuálně pilotní ověření,, do budoucna s nárůstem praxí:

- Možnost odpočtu 1h přímé pedagogické činnosti pokud věnuje alespoň 60h nad rámec přímé výuky studentům učitelství a 2h pokud věnuje nad 90h.

Evidence:

- Ředitel školy na základě uzavřené dohody vykáže do 30.9. ve výkazu počet provázejících učitelů na své škole a obdrží z rozpočtu cca 35 000 Kč na jednoho PU (2000 Kč hrubého měsíčně + odvody pro PU + kompenzace administrativních nákladů školy 2000 Kč)
- Provázející učitel vede evidenci výkonu své specializační činnosti (pro případnou kontrolu ze strany vedení školy, ČŠI, pro vykazání fakultě)
- VŠ/VOŠ/SŠ na konci školního roku zašle MŠMT souhrnnou informaci o celkovém počtu realizovaných hodin práce PU na jednotlivých školách a celkovém počtu studentů, kteří realizovali praxe.

A TEDY – NA JAKÝCH PRAXÍCH SE MŮŽEME POTKAT?

- Učitelství pro MŠ – garantuje a organizuje katedra primární a preprimární pedagogiky
- Učitelství pro 1. stupeň ZŠ - garantuje a organizuje katedra primární a preprimární pedagogiky
- Učitelství pro 2. stupeň ZŠ - garantuje a organizuje katedra pedagogiky (Úvodní asistentská praxe, Asistentská praxe, Náslechové a souvislé praxe – jednotlivé katedry)
- Učitelství pro SŠ - garantuje a organizuje katedra pedagogiky (asistentská praxe), katedra TV, spol. věd a Hv. + FF a PřF JU